

Tái cấu trúc, tối ưu hóa hệ thống giáo dục đại học

12:12 06/03/2025

Quy hoạch Mạng lưới cơ sở giáo dục đại học và sư phạm thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, không chỉ là một văn kiện hành chính, mà còn là lộ trình chiến lược nhằm tái cấu trúc hệ thống đào tạo, mở rộng cơ hội học tập cho người dân và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự phát triển kinh tế-xã hội.

PGS.TS. Hoàng Minh Sơn, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. (Ảnh: VGP/Thu Trang)

Trong bối cảnh giáo dục đại học đang đối mặt với yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo và cạnh tranh toàn cầu, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Quy hoạch Mạng lưới cơ sở giáo dục đại học và sư phạm thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 (Quy hoạch).

Trong cuộc trò chuyện với phóng viên, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, PGS.TS. Hoàng Minh Sơn đã chia sẻ chi tiết về căn cứ pháp lý, thực tiễn, cũng như những kỳ vọng tích cực đối với quy hoạch.

Sắp xếp lại hệ thống, đảm bảo sự phân bố hợp lý giữa các vùng

Thưa Thứ trưởng, ông có thể cho biết về bối cảnh và sự cần thiết ban hành quy hoạch mạng lưới cơ sở giáo dục đại học và sư phạm lần này?

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn: Quy hoạch mạng lưới cơ sở giáo dục đại học và sư phạm lần này được xây dựng nhằm thực hiện Luật Quy hoạch năm 2017, trong đó quy định đây là một quy hoạch ngành quốc gia. Đồng thời, Quy hoạch cũng là một phần trong quy hoạch tổng thể quốc gia, đáp ứng yêu cầu phát triển nhân lực và khoa học công nghệ, cũng như gắn với Chiến lược phát triển giáo dục đến năm 2030, tầm nhìn 2045.

Thực tiễn cho thấy, hệ thống giáo dục đại học hiện nay còn nhiều bất cập về quy mô, cơ cấu ngành nghề, phân bố vùng miền và chất lượng đào tạo. Các cơ sở giáo dục đại học tập trung quá nhiều ở các thành phố lớn, thiếu sự liên kết vùng, và chưa khai thác hiệu quả tiềm năng phát triển khoa học-công nghệ. Bên cạnh đó, đầu tư còn dàn trải, chưa thực sự có trọng tâm. Vì vậy, Quy hoạch đặt mục tiêu sắp xếp lại hệ thống, tối ưu hóa nguồn lực, mở rộng quy mô nhưng vẫn đảm bảo chất lượng đào tạo.

Theo Thứ trưởng, những kỳ vọng lớn nhất đối với Quy hoạch là gì?

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn: Mục tiêu quan trọng nhất là tối ưu hóa hệ thống giáo dục đại học, đảm bảo sự phân bố hợp lý giữa các vùng, nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu. Quy hoạch cũng hướng tới việc mở rộng quy mô đào tạo ở các trình độ cao, như thạc sĩ, tiến sĩ, đặc biệt là trong các ngành công nghệ cao.

Ngoài ra, một kỳ vọng lớn nữa là các cơ sở giáo dục đại học sẽ tự nâng cao năng lực hoạt động, hiện đại hóa cơ sở vật chất, đồng thời thu hút nguồn lực đầu tư tương xứng. Chúng ta không thể xây dựng một nền giáo dục đại học tiên tiến nếu thiếu hạ tầng đào tạo, nghiên cứu hiện đại. Do đó, một trong những trọng tâm của Quy hoạch là tập trung đầu tư vào các trường đại học trọng điểm, như đại học quốc gia, đại học vùng, các trường sư phạm, trường kỹ thuật-công nghệ, y dược... Những trường này sẽ đóng vai trò hạt nhân trong hệ thống, thúc đẩy liên kết và nâng cao chất lượng giáo dục đại học toàn quốc.

Đối với các vùng kinh tế khó khăn như Tây Nguyên, ĐBSCL, Quy hoạch có những chính sách gì để đảm bảo phát triển giáo dục đại học tại đây, thưa ông?

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn: Một trong những nguyên tắc của Quy hoạch là mở rộng cơ hội tiếp cận giáo dục đại học có chất lượng cho người dân ở mọi vùng miền. Trong Quy hoạch, chúng tôi xác định đầu tư trọng điểm vào một số

đại học vùng, như xây dựng một đại học vùng tại Tây Nguyên, cũng như chuẩn bị tiền đề để hình thành đại học vùng tại Tây Bắc sau năm 2030.

Thủ tướng Chính phủ vừa phê duyệt quy hoạch mạng lưới cơ sở giáo dục đại học và sư phạm thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. (Ảnh: Thống Nhất)

Tuy nhiên, chúng ta cũng cần nhìn nhận rằng, việc phát triển đại học vùng không chỉ đơn thuần là đầu tư vào cơ sở vật chất, mà còn phải gắn với sự phát triển kinh tế-xã hội địa phương. Khi khu vực không có thị trường lao động đủ hấp dẫn, sinh viên có xu hướng chọn học ở các thành phố lớn để tìm kiếm cơ hội việc làm tốt hơn. Vì vậy, Quy hoạch không chỉ là câu chuyện về giáo dục, mà còn là bài toán phát triển vùng một cách toàn diện.

Chất lượng - yếu tố cốt lõi nhất

Việc sắp xếp lại hệ thống trường đại học sẽ mang lại lợi ích cụ thể gì cho sinh viên và giảng viên? Và việc đầu tư vào các trường đại học trọng điểm có ảnh hưởng như thế nào đến thứ hạng đại học Việt Nam trên thế giới, thưa Thứ trưởng?

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn: Lợi ích đầu tiên chính là nâng cao chất lượng đào tạo. Khi các trường được sắp xếp hợp lý, đảm bảo đạt chuẩn về cơ sở vật chất, đội ngũ giảng viên và chương trình đào tạo, sinh viên sẽ có môi trường học tập tốt hơn. Đồng thời, cơ hội tiếp cận giáo dục đại học chất lượng với chi phí hợp lý cũng sẽ được mở rộng.

Với đội ngũ giảng viên, khi hệ thống giáo dục đại học được tổ chức tốt hơn, các trường được đầu tư bài bản hơn, điều này sẽ tạo ra môi trường làm việc chuyên nghiệp hơn, cơ hội nghiên cứu và phát triển sự nghiệp cũng tốt hơn. Bên cạnh đó, Quy hoạch mở rộng quy mô giáo dục đại học cũng đồng nghĩa với việc nhu cầu tuyển dụng giảng viên tăng lên, từ đó tạo thêm nhiều cơ hội nghề nghiệp cho các nhà giáo dục trẻ.

Còn về thứ hạng đại học, Quy hoạch không đặt nặng vấn đề xếp hạng quốc tế, mà tập trung vào chất lượng đào tạo và nghiên cứu. Tuy nhiên, khi chúng ta đầu tư trọng điểm vào những trường có tiềm năng phát triển cao, đặc biệt trong các ngành khoa học-công nghệ sẽ giúp các trường nâng cao vị thế trong khu vực và trên thế giới.

Các trường trọng điểm sẽ được lựa chọn để đầu tư dựa trên năng lực thực tế và nhu cầu phát triển của quốc gia. Chẳng hạn, với định hướng phát triển công nghệ cao, chúng ta cần có các đại học mạnh về trí tuệ nhân tạo, bán dẫn, dữ liệu lớn, sinh học... Những trường đáp ứng được yêu cầu này sẽ trở thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu, từ đó có cơ hội cải thiện thứ hạng quốc tế.

Việc sắp xếp lại hệ thống trường đại học sẽ mang lại lợi ích nâng cao chất lượng đào tạo cho sinh viên và giảng viên. (Ảnh minh họa)

Theo Thứ trưởng, đâu là những yếu tố then chốt để đảm bảo Quy hoạch được thực hiện thành công và bền vững?

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn: Yếu tố cốt lõi nhất vẫn là chất lượng. Nếu các trường đảm bảo chất lượng đào tạo, phát triển theo đúng định hướng, thì hệ thống giáo dục đại học sẽ phát triển bền vững.

Bên cạnh đó, để thực hiện Quy hoạch thành công, cần có nguồn lực đầu tư đủ mạnh. Chúng ta muốn các trường đạt chuẩn quốc tế thì cũng phải có hạ tầng tương xứng. Bên cạnh đó, hoàn thiện cơ chế chính sách về tự chủ đại học cũng là một điều kiện quan trọng. Khi các trường được trao quyền tự chủ thực sự, họ sẽ có động lực nâng cao năng lực quản trị và cạnh tranh lành mạnh trong hệ thống.

Ngoài ra, việc ứng dụng công nghệ, trí tuệ nhân tạo vào giáo dục cũng là một xu thế tất yếu. Nếu không đổi mới phương thức giảng dạy, hệ thống giáo dục đại học sẽ khó theo kịp sự phát triển của thế giới.

Trân trọng cảm ơn Thứ trưởng!

Theo Chinhphu.vn